

Emlékek felidézése néhai Mikó Jenő püspök úr születésének 90. évfordulója alkalmából.

Egy évig voltam segédlelkész a pozsonyi gyülekezetben. 1991 szeptember végén egy hétköznap délutánján érkeztem meg a gyülekezetbe. Érkezésemkor Mikó Jenő püspök úr nem volt otthon. Hivatalos úton tartózkodott, ami ebben az időszakban gyakran előfordult, hiszen nemcsak a püspöki szolgálat teendőit kellett ellátnia, hanem parlamenti képviselő is volt. Az első éjszakámat a kis irodában töltöttem a festés miatt összerakott székek és asztalok között, majd ezt követően költöztem a legfelső emeletre a segédlelkészek számára kialakított lakásba. Ez az egy év a pozsonyi gyülekezetben számos olyan tapasztalattal és gyakorlati ismerettel vértezett fel, ami a további lelkészi szolgálatomban mindig eligazodási pontot jelentett. Ezek közül szeretnék néhányat emlékként felidézni.

1991 szeptemberében egy kedves kis gömöri gyülekezetben, Simonyiban helyezte Mikó Jenő püspök úr a vállamra a szolgálati palástot. Bár ez az alkalom nem Pozsonyban volt, de szorosán összefügg a segédlelkészi évemmel, hiszen azért került rá sor, hogy megkezdhessem a pozsonyi szolgálatokat. A püspök úr a kibocsátás alkalmával az Ef 5,2 igét választotta: „éljetez szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket”. Igemagyarázatából egy mondat gyakran eszembe jut: a lelkészi szolgálat szép, és egyben nehéz szolgálat. Emlékszem, hogy a szolgálat nehézségeire kitérve elmondta, hogy a társadalmi változásokat követő időszakban még erőteljesebben meg fogjuk tapasztalni a szolgálat súlyát, majd szólt arról is, hogy a lelkipásztori szolgálat szépsége az evangélium továbbadásában és a gyülekezet közösségében megélt szeretetben gyökerezik. A szolgálatom alatt többször felidéztem ezeket a gondolatokat, és magamban mindig bólogattam.

Egyik alkalommal egy hivatalos levelet kellett megírnom, amelynek a témáját ismertem, és a megfogalmazását a püspök úr rám bízta. Fiatal segédlelkészként sok mindent belefoglaltam a levélbe. Sokszor jött be az irodába jókedvűen, miközben egy-egy dallamot dudorászott. Ekkor is így jött le. Emlékszem, hogy elolvasta a levelet, és

csak annyit mondott: a hivatalos levelek esetében tömören és lényegre törően kell fogalmazni. Azóta egy-egy levél megfogalmazásánál irányadóak lettek ezek a szavak.

A politikai változásokat követően megnyílt a határ az új vallási irányzatok előtt is. Ez sok áldást jelentett, de számos veszélyt is hordozott magában. Különösen a fiatal generációt tudta egy-egy szélsőséges irányzat magával ragadni. Egyik este valamelyik bibliaórát követően erről beszélt nekem a püspök úr. Ott állt a nagy iroda íróasztala mellett és egy rövid mondatot többször elismételt: megfelelően kell disztingválni, megfelelően kell disztingválni. A teológia gondolkodás egyik fontos jellemzője, hogy a tényeket megfelelően kell egymástól elkülöníteni, annak alapján lehet józanul látni, és megfelelő döntéseket hozni. Egy szisztematikus teológus számára – hiszen a püspök úr ilyen volt – ez fontos és sarkalatos tétel. Bárcsak ma is sokan tudnának jól disztingválni.

A püspök úr, amikor otthon tartózkodott, minden gyülekezeti alkalmat megtartott. Kivétel volt a konfirmációra való felkészítés és az ifjúsági bibliaóra. Ezt általában a mindenkor segédlelkész tartotta. Egyik alkalommal az adventi időben az ifjúsági bibliaórára meghívtuk Mikó Jenő püspök urat. Mint mindig, ekkor is elegánsan ült le közénk. A tiszteletet parancsoló megjelenés és az elegancia mindvégig jellemző volt rá. A bibliaóra végén kérdéseket lehetett neki feltenni. Emlékszem, hogy valaki a kedvenc énekéről kérdezte, majd miután megválaszolta, el is énekeltük „*Semmit ne bánkódjál Krisztus szent serege, mert nem árthat néked senki gyűlölsége, Noha a világnak rajtad dühössége, De nem hágy szégyenben Krisztus ő Felsége.*” (380. dicséret)

Egy gyülekezetben két gyülekezeti részt pásztorolt, a magyar ajkú és a szlovák ajkú református közösséget. Már akkor jelentkeztek a társadalomban a feszültséget szító személyek. Többször megemlítette előttem, hogy csak akkor lehet a két közösséget egymás mellett békésen pásztorolni, ha betartjuk a helyes sorrendet. Ezt a gondolatát a magyar reformátusok körképeként 1991-ben megjelenő „*Tebenned Bízunk Eleitől Fogva...*” című kiadványban is megfogalmazta: „*Mivel egyházunkban századok óta egymás mellett éltek a szlovák és a magyar ajkú reformátusok*

mindig ügyelni kellett arra, hogy ne kerüljön sor nyelvi, nemzetiségi súrlódásokra, s ha valahol jelentkeznek, Jézus Krisztus evangéliuma legyen mérvadó, amely szerint egyik nemzethez való tartozás sem jelenthet előnyöket, de hátrányos helyzetet sem...Mindig hangoztattuk, hogy mi Szlovákiában első renden református keresztyének vagyunk, és csak azután magyarok."

1992 októberében köszöntem el a pozsonyi gyülekezetétől, Mikó Jenő püspök úrtól és kedves feleségétől. Eszembe jut az erős kézszorítása, a jellemző mosolya, a vállamra tett keze – a szeretete és a fiatalos lendülete rejlett mindezekben. Majd elköszöntünk. Hálát adok Istennek ezért az évért. A pozsonyi gyülekezet tagjaiért, akik közül sokan gazdagították az életemet, az ifjúsági bibliaórára járó fiatalokért, akikkel olyan sok szép alkalom kapcsolt egybe, és Mikó Jenő püspök úrért, akinek szava, útbaigazítása, tanácsa és példája számos területen formálta teológiai látásomat és alakította pásztori szolgálatomat.

Emléke legyen áldott közöttünk.

Orémus Zoltán

Kassa